

Děkujeme, že si předplácíte Respekt.
Nově vám [nebudeme zobrazovat reklamu.](#)

[Kultura](#) • [Kultura](#)

Nadšená předmluva

[Stanislav Biler](#)

2. 9. 2017 | aktualizace 2. 9. 2017 13:17

Někdy okolo druhé světové války se „ekonomie“ rozhodla, že bude stejně exaktní vědou jako třeba fyzika. Začala produkovat vzorce, jež měly popisovat nejprve ekonomické jednání lidí a časem jednání lidí vůbec, protože peníze jsou přece za vším. Na rozdíl od fyziky však ekonomie čelila jedné nepříjemnosti – lidem. Naštěstí se problém podařilo vyřešit abstrakcí člověka na bytost, která se vždy rozhoduje racionálně a správně. Vznikl model člověka homo economicus, zkráceně ekon. Díky němu fungovaly i všechny vzorečky – bohužel však přišli ekonomové-heretici s tím, že tuto bytost nemohou najít. Začali dělat experimenty a zkoumat, jak se lidé doopravdy rozhodují. Zjistili, že se nechávají vláčet emocemi a předsudky, jsou líní, chaotičtí a ze všeho nejmíň připomínají ekony. Tak postupně vznikl směr známý jako behaviorální ekonomie, jenž boří představy „klasické“ ekonomie o jednání lidí.

Komu to připomíná knihu *Myšlení rychlé a pomalé* od Daniela Kahnemana, je na správné stopě. A kdo ji také četl, nemusí už sáhnout po *Neočekávaném chování* od profesora Richarda Thalera. Podtitul jeho díla slibuje příběh, ale jedná se spíše o historiky: kdy, kde a koho potkal, jak kdo ze slavných ekonomů působí a co humorného zažil na konferencích. Abychom mu nekřivdili, jak se behaviorální ekonomie vyvíjela a s čím se musela potýkat, to se čtenář nakonec dozví, ale strhující četba to není. Thaler je spíš povrchní, což ale neznamená, že by byl aspoň výjimečně srozumitelný. Když už se dostane k něčemu zajímavému, brzy od tématu uteče; nakonec nenabízí ani poutavý příběh o fascinujícím oboru, ani plastický obraz slavných představitelů.

Jednu věc ale Thalerovi upřít nelze. Tak často a obdivně zmiňuje Kahnemana, že čtenáře brzy donutí vyrazit do knihkupectví pro zmíněné *Myšlení rychlé a pomalé*. Málokteré knize vyšla samostatná a nadšená předmluva od jiného autora.

Autor je sociolog.

Richard H. Thaler: Neočekávané chování: Podivuhodný příběh behaviorální ekonomie

Přeložil Jan Kalandra. Argo a Dokořán, 380 stran

[Literatura](#)